УДК 343.133

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-1-189-194

Юрчишин В. М.

доктор юридичних наук, доцент
(Чернівецький юридичний інститут
Національного університету
«Одеська юридична академія»)

ВІДОМЧИЙ КОНТРОЛЬ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНЕ КЕРІВНИЦТВО – ГАРАНТІЇ ДОТРИМАННЯ ЗАКОННОСТІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Стаття стосується з'ясування поняття й сутності відомчого контролю та процесуального керівництва досудовим розслідуванням кримінальних правопорушень. Досліджено повноваження керівника органу досудового розслідування та конституційну функцію процесуального керівника (прокурора) з організації та процесуального керівництва досудовим розслідуванням.

Ключові слова: керівник органу досудового розслідування, процесуальний керівник (прокурор), слідчий, матеріали кримінального провадження.

Постановка проблеми. Обраний Україною євроінтеграційний курс має на меті імплементацію у вітчизняну юриспруденцію найкращих інститутів кримінального провадження, що достатньо тривалий час успішно функціонують у зарубіжних країнах. Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 року удосконалив майже всі стадії кримінального процесу, не оминувши й правового статусу всіх суб'єктів, які беруть участь у кримінальних процесуальних правовідносинах. Особливу роль у кримінальному провадженні завжди відігравали, відіграють та будуть відігравати прокурор і керівник органу досудового розслідування.

Новітні підходи до розуміння правового статусу й функціонального призначення прокурора та керівника органу досудового розслідування у кримінальному провадженні жорстко підвищили вимоги до їх діяльності. Запровадження принципу незмінності прокурора посилює його загальну відповідальність як представника держави за остаточний результат кожного кримінального провадження.

Нормативне закріплення за прокурором функції процесуального керівництва у кримінальному провадженні є фактичною реалізацією положень Рекомендації Rec (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи «Щодо ролі прокурорів у системі кримінального правосуддя». Більше того, зарубіжний досвід правового закріплення процесуального керівництва прокурора у кримінальному провадженні вже довів ефективність його існування.

Реалізація повноважень керівника органу досудового розслідування та процесуального керівника під час проведення досудового розслідування пов'язані з прийняттям рішень про їх проведення, а також використанням результатів у кримінальному провадженні, що покладає на них обов'язок здійснення відомчого контролю, процесуального керівництва щодо повноти та результативності слідчих дій та налагодження взаємодії з іншими уповноваженими суб'єктами.

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми. Питання реалізації повноважень керівника органу досудового розслідування та функції організації процесуального керівництва досудовим розслідуванням на фундаментальному рівні розглядали Ю. П. Аленін, І. В. Басиста, І. В. Гловюк, Ю. М. Грошевий, В. В. Долежан, О. В. Капліна, П. М. Каркач, Г. К. Кожевников, М. В. Косюта, А. В. Лапкін, В. Т. Маляренко, О. Р. Михайленко, І. Є. Марочкін, В. Марчук, О. І. Медведько, Г. В. Мовчан, В. Т. Нор, Д. П. Письменний, М. А. Погорецький, Ю. Є. Полянський, М. В. Руденко, О. М. Толочко, А. Р. Туманянц, Л. Д. Удалова, О. Г. Шило, В. П. Шибіко, М. Є. Шумило та ін.

Окремі аспекти повноважень керівника органу досудового розслідування та функції процесуального керівника у досудовому розслідуванні досліджували

© Юрчишин В. М., 2020

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0238-678X>

kafkrim@ukr.net

С. А. Альперт, М. І. Бажанов, О. В. Баулін, В. В. Вапнярчук, В. В. Гаврилов, В. Г. Гончаренко, М. В. Жогін, В. С. Зеленецький, С. А. Крушинський, В. В. Колодчин, О. П. Кучинська, Л. М. Лобойко, П. А. Лупинська, В. В. Луцик, Г. А. Матусовський, М. М. Михеєнко, В. В. Молдован, В. П. Нажимов, Ю. Є. Полянський, О. Б. Соловійов, О. Ю. Татаров, В. М. Тertiшник, І. Я. Фойницький, В. М. Хотенець, Ю. П. Янович та інші вчені.

Водночас, незважаючи на загалом великий обсяг наукових напрацювань із цих питань, комплексного монографічного дослідження процесуальних повноважень керівника органу досудового розслідування та функцій процесуального керівника у досудовому розслідуванні в умовах дії чинного КПК України та прийняття нового Закону України «Про прокуратуру» не було проведено, що свідчить про актуальність та важливість зазначеної проблеми.

Таким чином, необхідність удосконалення і вирішення наведених проблем у подальшому й зумовило вибір теми статті. Її актуальність визначається невідкладними завданнями посилення відомчого контролю та процесуального керівництва за законністю досудового розслідування кримінальних правопорушень, а з другого – потребами розробки методичних рекомендацій щодо дотримання законності під час досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Мета статті – визначити сутність і зміст повноважень керівника органу досудового розслідування та функцій процесуального керівника та механізм їх реалізації під час досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, основним організаційним способом забезпечення як законності, так і правомірності слідчих дій є здійснення відповідного нагляду та контролю, який за суб'єктами поділяють на відомчий, прокурорський, судовий та здійснюваний іншими учасниками процесу, а за змістом – на організаційний та процесуальний.

Відомчий контроль – це самостійний вид державного контролю, який є складовою діяльності уповноваженого органу з керівництва підлеглими з метою спрямування їх роботи на виконання поставлених перед ними завдань, своєчасного виправлення допущених ними помилок. Його розглядають як один із принципів розслідування та як вид практичної діяльності. Зокрема, як принцип розслідування він є системою правових приписів, якими передбачена та регламентована організаційно-контрольна функція керівника підрозділу, на який покладено обов'язки розслідування злочинів, що передбачає контроль за діяльністю підпорядкованих йому слідчих із метою забезпечення виконання завдань кримінального провадження.

А з практичного погляду він є організаційною та контрольно-наглядовою діяльністю начальника відповідного слідчого підрозділу за діями підпорядкованих йому слідчих із метою сприяння виконання ними їхніх службових функцій.

Із цією метою відомчий контроль реалізує повноваження: 1) організаційно-розпорядчого характеру; 2) із виявлення та запобігання порушенням законності; 3) щодо реагування на виявлені порушення [8, с. 69].

О. Михайленко відомчий контроль за змістом поділяє на організаційно-відомчий (адміністративно-управлінський) та відомчо-процесуальний [3, с. 448]. Зокрема, організаційно-відомчий контроль пов'язаний із виконанням слідчими службових повноважень і полягає у створенні їм належних умов роботи, надання допомоги в організації розслідування, а тому базується на нормах конституційного, адміністративного й трудового законодавства і може бути регламентований як нормами законів, так і нормами відомчих підзаконних актів. Його здійснюють начальники міськрайвідділів, керівники управлінь Міністерства внутрішніх справ та їх заступники, які: планують роботу відділу, контролюють виконання планових заходів; організовують взаємодію з іншими відділами і службами МВС; координують роботу відділу з органами прокуратури та суду; здійснюють і контролюють виконання рішень колегій, наказів і вказівок МВС та УВС зі слідчої роботи; викликають із місць працівників підлеглих слідчих підрозділів для звіту про стан слідчої роботи; доповідають керівництву УВС про результати аналізу оперативної обстановки щодо боротьби зі злочинністю, про стан слідчої роботи і у справах, які заслуговують особливої уваги; разом із відділом кадрів УВС здійснюють підбір, розстановку, навчання, атестацію й виховання слідчих; поширюють і впроваджують позитивний досвід у їх роботі; оперативно реагують на кожний випадок порушення законності в їх діяльності.

А метою відомчого процесуального контролю є забезпечення законності, обґрунтованості, повноти, усебічності та об'єктивності процесуальної діяльності підлеглих йому слідчих. Його покладають на начальника слідчого відділу, який безпосередньо керує слідчими та має найбільше можливостей здійснення ефективного та своєчасного контролю за законністю провадження розслідування; його процесуальні повноваження регламентовані нормами кримінально-процесуального законодавства, насамперед КПК.

Зокрема, діяльність начальника слідчого відділу реалізується в трьох основних напрямках: 1) процесуальний контроль за діяльністю слідчого; 2) організація й координація цієї діяльності; 3) сприяння та надання допомоги слідчому [6, с. 13].

На думку В. Фаринника, контроль начальника слідчого відділу доречно поділяти: 1) залежно від характеру повноважень і джерела їх закріплення – на процесуальний та організаційний; 2) відповідно до організаційно-штатної побудови органів слідства в системі МВС України – на рівні слідчих відділів, на рівні слідчих управлінь та на рівні ГСУ МВС України; 3) за етапами чи спрямованістю – на превентивний (запобіжний), поточний (оперативний), фільтрувальний [6, с. 8].

Відомчий контроль починається вже з початку виникнення кримінально-процесуальних правовідносин, оскільки після офіційного прийняття та реєстрації заяви (повідомлення) про кримінальне правопорушення її передають керівнику органу розслідування, який визначає слідчого (слідчих), що здійснюватиме досудове розслідування, яке процесуально оформляють у вигляді доручення про проведення досудового розслідування [7, с. 88].

Згідно з ч. 2 ст. 39 КПК керівник органу розслідування уповноважений: 1) визначати слідчого (слідчих), який здійснюватиме досудове розслідування, а у випадках здійснення досудового розслідування слідчою групою – визначати старшого слідчої групи, який керуватиме діями інших слідчих; 2) відсторонювати слідчого від проведення досудового розслідування вмотивованою постановою за ініціативою прокурора або з власної ініціативи з наступним повідомленням прокурора та призначати іншого слідчого за наявності підстав, передбачених цим Кодексом, для його відводу або в разі неефективного досудового розслідування; 3) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, давати слідчому письмові вказівки, які не можуть суперечити рішенням та вказівкам прокурора; 4) уживати заходів щодо усунення порушень вимог законодавства у випадку їх допущення слідчим; 5) погоджувати проведення слідчих (розшукових) дій та продовжувати строк їх проведення у випадках, передбачених цим Кодексом; 6) здійснювати досудове розслідування, користуючись при цьому повноваженнями слідчого; 7) здійснювати інші повноваження, передбачені цим Кодексом.

Отже, основними способами процесуального контролю начальника слідчого відділу досудовим розслідуванням є: витребування і перевірка кримінальних справ та надання письмових вказівок слідчим про провадження розслідування; передача кримінальної справи від одного слідчого іншому; доручення розслідування справ декільком слідчим.

Слід погодитись із висновком, що норми закону, які надають начальнику слідчого відділу можливість давати обов'язкові для виконання вказівки слідчому щодо розслідування майже з усіх питань слідства, суперечать принципу процесуальної незалежності слідчого. А тому з метою подальшого вдосконалення правового регулювання цих правовідносин необхідно виділити в самостійну норму закону чіткий і вичерпний перелік найбільш важливих питань розслідування, за якими начальник слідчого відділу уповноважений давати слідчому обов'язкові для виконання вказівки. При цьому за слідчим повинно бути збережено право на оскарження тих вказівок, які не відповідають його переконанням [6, с. 20].

Щодо прокурорських механізмів забезпечення правомірності слідчих дій, то згідно зі ст. 131-1 Конституції України на прокуратуру покладено:

- 1) підтримання публічного обвинувачення в суді;
- 2) організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку;
- 3) представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом [2].

Усі ці повноваження свідчать про те, що, на відміну від нагляду «за точним і однаковим виконанням законів», який прокуратура здійснювала згідно зі ст. 162 Консти-

туції УРСР 1978 р. [1, с. 43], тепер основним напрямом її діяльності є забезпечення верховенства права. Саме тому відповідно до ч. 2 ст. 36 КПК у кримінальному провадженні на прокурора покладено нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва ним [9, с. 140].

Слід відзначити, що прокурорський нагляд не дублює процесуальний контроль начальника органу розслідування. Відмінність між ними полягає в тому, що мета відомчого контролю – забезпечення виконання завдань провадження, а метою прокурорського нагляду є забезпечення дотримання в його ході верховенства права. Крім того, особливості прокурорського нагляду полягають і в тому, що: слідчий, який здійснює розслідування, організаційно не підлеглий прокурору, який здійснює нагляд за його діяльністю; тільки прокурор уповноважений вирішувати суперечності між начальником слідчого відділу і слідчим із питань розслідування; повноваження прокурора щодо нагляду за діяльністю слідчого регламентовані детальніше. Для здійснення завдань нагляду прокурор наділений повноваженнями владно-розпорядчого характеру, які є не тільки його правами, а й обов'язками, оскільки згідно з п. 4 ст. 6 Закону «Про прокуратуру», виявивши порушення вимог закону, він зобов'язаний застосувати свої повноваження щодо усунення цих порушень і притягнення до відповідальності осіб, які їх допустили [5].

О. Михайленко повноваження прокурора поділяє на: а) організаційно-розпорядчого характеру: дає письмові вказівки, що стосуються порушення кримінальної справи, перевірки окремих версій, застосування конкретних заходів процесуального примусу, зі збору та перевірки доказів, розкриття злочинів, розшуку осіб, які їх скоїли, тощо; б) із виявлення можливих порушень законності: має право витребувати як ті, що розслідуються, так і призупинені та припинені провадження справи, перевіряти матеріали, які безпосередньо справи не стосуються (плани розслідування, статистичні дані, заяви, скарги тощо), витребувати інформацію про хід і результати розслідування, про виконання його доручень і вказівок; в) щодо реагування на виявлені порушення – шляхом відміни або зміни незаконних процесуальних актів, відновлення порушених прав тощо; г) із запобігання можливих порушень законності: надання санкцій, затвердження слідчих актів, висловлення згоди з рішеннями слідчого. З урахуванням цього в діяльності прокурора він виділяє три стадії, суть яких полягає у виявленні, усуненні, запобіганні порушенням законності. *Перша – інформаційно-перевірочна (пошукова) стадія*, на якій прокурор отримує інформацію про недотримання законності, сам ініціює виявлення порушень, оцінює зібрані дані та визначає, чи було порушення, чи ні, а якщо було, то які причини й умови йому сприяли. *Друга стадія* – це реагування на виявлені порушення, їх причини й умови, відновлення порушених прав і законних інтересів, притягнення винних до відповідальності. Формами реагування тут можуть бути: постанови, подання, службові записки, інформації тощо. *Третя (завершальна) стадія* охоплює розробку профілактичних заходів та у зв'язку з виявленими порушеннями, з метою визначення ефективності застосування прокурором засобів реагування на порушення законності [3, с. 208].

Отже, повноваження прокурора спрямовані на запобігання порушенням, виявлення та виправлення їх. Способами *запобігання* порушенням є: 1) надання згоди на винесення слідчим подання до суду про проведення окремих слідчих дій і застосування заходів примусу; 2) санкціонування окремих слідчих дій; 3) продовження строків розслідування; 4) надання згоди на направлення справи до суду; 5) затвердження або відмова в затвердженні обвинувальних актів.

Способами *виявлення* порушень є право прокурора: 1) вимагати для перевірки кримінальні справи, документи, матеріали та інші відомості про вчинені злочини й перебіг досудового розслідування; 2) брати участь у провадженні розслідування, у проведенні окремих слідчих дій; 3) перевіряти скарги на дії та рішення органів і посадових осіб, які здійснюють розслідування; 4) давати доручення керівнику органу розслідування щодо проведення перевірок діяльності підлеглих.

А способами *виправлення* виявлених порушень є: 1) скасування незаконних та необґрунтованих постанов органів розслідування; 2) передавання справи від одного слідчого іншому; 3) передавання справи від одного органу розслідування іншому; 4) відсторонення слідчого від розслідування; 5) звільнення кожного, хто незаконно утримується під вартою; 6) зміна запобіжного заходу; 7) закриття кримінального провадження; 8) порушення стосовно слідчого дисциплінарного провадження тощо.

Заслуговує на увагу пропозиція, що у випадку скасування рішення слідчого

прокурор повинен скласти два окремих документи – постанову про скасування рішення слідчого і вказівки про проведення додаткових слідчих дій [4].

Висновки. Незважаючи на те, що слідчі дії, пов'язані з обмеженням конституційних прав та свобод особи, провадяться на підставі судового рішення, відомчий контроль та прокурорський нагляд за законністю й обґрунтованістю їх провадження залишаються одним із засобів забезпечення прав та свобод їх учасників під час досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел

1. Конституція (Основной Закон) Союза Советских Социалистических Республик. Москва: Юрид. лит., 1987. 48 с.
2. Конституція України: Закон від 28 червня 1996 р. № 254к/96–ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/shon>.
3. Михайленко А. Р. Расследование преступлений: законность и обеспечение прав граждан. Киев: Юринком Интер, 1999. 448 с.
4. Погорєцький М. А. Кримінально-процесуальні правовідносини: структура і система: монографія. Харків: АРСІС, 2002. 159 с.
5. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1302-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
6. Фаринник В. І. Здійснення начальником головного слідчого управління МВС України процесуального контролю за розслідуванням злочинів: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2012. 20 с.
7. Чернявський С. С., Татаров О. Ю. Правове та організаційне забезпечення розгляду в ОВС заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 2. С. 85-93.
8. Чувилев А. А., Кальницький В. В. Процессуальный контроль начальника следств. Отдела. *Сов. государство и право*. 1983. № 4. С. 69-70.
9. Юришин В. М. Функції прокурора у досудовому розслідуванні: теорія і практика: дис... докт. юрид. наук: 12.00.09. Запоріжжя, 2017. 442 с.

Надійшла до редакції 24.02.2020

References

1. Konstytutsyya (Osnovnoy Zakon) Soyuzu Sovet'skykh Sotsyalistycheskykh Respublyk. [The Constitution (Basic Law) of the Union of Soviet Socialist Republics]. Moskva: Yuryd. lyt., 1987. 48 s. [in Russ.].
2. Konstytutsiya Ukrayiny: Zakon vid 28 chervnya 1996 r. [Constitution of Ukraine: Law of June 28, 1996 No. 254k / 96 – BP]. № 254k/96–VR. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/shon>. [in Russ.].
3. Mykhaylenko, A. R. (1999) Rassledovanye prestuplenyy: zakonnost' y obespechenye prav hrazhdan. [Investigation of crimes: lawfulness and protection of citizens' rights]. Kiev: Yuryнком Ynter. 448 s. [in Ukr.].
4. Pohorets'kyi, M. A. (2002) Kryminal'no-protsesual'ni pravovidnosyny: struktura i systema [Criminal procedural relations: structure and system] : monohrafiya. Kharkiv: ARSIS. 159 s. [in Ukr.].
5. Pro sudoustriy i status suddiv: Zakon Ukrayiny vid 02.06.2016 № 1302-VIII. [On the Judiciary and Status of Judges: Law of Ukraine of 02.06.2016 No. 1302-VIII]. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>. [in Ukr.].
6. Farynyk, V. I. (2012) Zdiysnennya nachal'nykom holovnoho slidchoho upravlinnya MVS Ukrayiny protsesual'noho kontrolyu za rozsliduvannyam zlochyniv [Implementation of procedural control over investigation of crimes by the chief of the main investigative department of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine] : avtoref. dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.09. Kyiv. 20 s. [in Ukr.].
7. Chernyav'skyi, S. S. & Tatarov, O. YU. (2013) Pravove ta orhanizatsiynе zabezpechennya roz'hlyadu v OVS zayav i povidomlen' pro kryminal'ni pravoporushennya ta inshi podiyi. [Legal and organizational support for consideration in the police of allegations and reports on criminal offenses and other events]. Byuleten' Ministerstva yustytisyi Ukrayiny. № 2. S. 85-93. [in Ukr.].
8. Chuvylev, A. A. & Kal'nytskyy, V. V. (1983) Protsesual'nyy kontrol' nachal'nyka sledstv. Otdela. Sov. hosudarstvo y pravo. № 4. S. 69-70. [in Russ.].
9. Yurchyshyn, V. M. (2017) Funktsiyi prokurora u dosudovomu rozsliduvanni [The functions of the prosecutor in the pre-trial investigation] : teoriya i praktyka: dys... dokt. yuryd. nauk: 12.00.09. Zaporizhzhya. 442 s. [in Ukr.].

SUMMARY

Yurchyshyn V.M. Departmental control and procedural guidance – guarantees of legality observance in pre-trial investigation. The article deals with clarifying the concept, nature, departmental control and procedural guidance of pre-trial investigation in minimal offenses. The authorizations of the

head of the pre-trial investigation body and the constitutional function of the procedural head (prosecutor) in organizing and managing the pre-trial investigation have been studied.

The author has concluded that the prosecutor's powers are to prevent, detect and correct violations. Ways to prevent violations are: 1) consenting to the investigator's submission to the court about the conduct of individual investigative actions and the application of coercive measures; 2) authorizing individual investigative actions; 3) extension of the investigation period; 4) giving consent to the referral of the case to court; 5) approval or refusal to approve indictments.

The methods of detecting violations are the right of the prosecutor: 1) to request criminal cases, documents, materials and other information about the crimes committed and the course of the pre-trial investigation to be checked; 2) participate in the investigation, in the conduct of individual investigative actions; 3) review complaints against actions and decisions of bodies and officials conducting investigations; 4) to instruct the head of the investigation body to carry out inspections of the activities of subordinates.

And the ways of correcting the detected violations are: 1) abolition of illegal and unjustified decisions of the investigation bodies; 2) transferring the case from one investigator to another; 3) transferring the case from one investigative body to another; 4) removal of the investigator from the investigation; 5) the release of anyone illegally detained; 6) change of preventive measure; 7) closure of criminal proceedings; 8) initiation of disciplinary proceedings against the investigator and the like.

Keywords: head of the pre-trial investigation body, procedural head (prosecutor), investigator, materials of criminal proceedings.

УДК 343.98

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-1-194-199

Арешонков В. В.

кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
(Національна академія
внутрішніх справ)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Розглянуто основні нормативно-правові акти, що регламентують проведення досліджень, пов'язаних із криміналістичною технікою як розділом криміналістики. Проаналізовано законодавчі положення, що регулюють проведення слідчих (розшукових) дій під час виявлення, фіксації, вилучення та дослідження об'єктів, які містять криміналістично важому інформацію та можуть бути використані як докази у кримінальному провадженні.

Ключові слова: кримінальне провадження, законодавство, нормативно-правовий акт, сліди, техніко-криміналістичні дослідження, спеціаліст, експерт.

Постановка проблеми. Ефективність та якість техніко-криміналістичних досліджень багато в чому залежить від нормативно-правової бази, що регламентує їх проведення. Оскільки будь-яка діяльність на стадії досудового розслідування перебуває у правовому полі, суб'єкти такої діяльності так чи інакше повинні діяти в межах чинного законодавства. Техніко-криміналістичні дослідження як складова діяльності з розслідування злочинів підлягають нормативно-правовому регулюванню, що цілком обґрунтовано. З іншого боку, розглядувані нами дослідження носять у багатьох випадках творчий, дослідницький характер, і будь-які обмеження, у тому числі законодавчі, можуть негативно вплинути на їх результати. Зважаючи на недосконалість законодавства України, що регламентує діяльність правоохоронних органів, про що неодноразово зазначали науковці, зосередимо увагу на нормативно-правових актах, що в той чи інший спосіб регулюють проведення техніко-криміналістичних досліджень, і визначимо шляхи їх удосконалення.

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми. Питанням удосконалення нормативно-правового регулювання проведення криміналістичних досліджень у межах процесу розслідування злочинів приділено значну увагу з боку нау-

© Арешонков В. В., 2020

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1776-1220>

pira@ua.fm